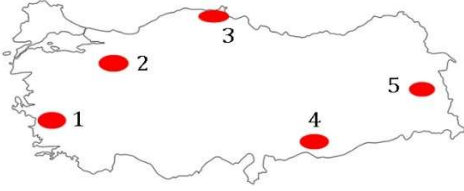

SANAYİ VE MADENCİLİK TEST - 1

1. Endüstrinin gelişmesi için gerekli olan şartlardan biri de ulaşımdır. Türkiye'de dağlık ve engebeli araziler sanayinin gelişmesini engeller. Yukarıdaki haritada işaretlenen alanların hangisinde anlatılan sebepten dolayı endüstrinin en az geliştiği söylenebilir?

- A) 3 ve 5 B) 4 ve 5 C) 4 ve 5 D) 1 ve 4 E) 3 ve 4

2. Sanayi kuruluşları genellikle hammaddeye yakın yerlerde kurulur. Ancak işlenmesi için yüksek enerjiye ihtiyaç duyulan madenler uzak da olsa taşınarak enerji kaynaklarının yakınına getirilerek orada işlenir. Buna göre aşağıda verilen endüstri kuruluşlarından hangisinin hammaddesi yer aldığı bölgenin dışından sağlanır?

- A) Seydişehir-Alüminyum tesisleri
B) Antalya-Ferro-krom işletmeleri
C) Batman-Petrol Rafinerisi
D) Karabük-Demir-Çelik
E) Bandırma-Bor işletmeleri

3. Türkiye'nin jeolojik yapısı ve doğal kaynakları düşünüldüğünde aşağıdakilerden hangisinin termik elektrik üretiminde en çok kullanılan hammadde olduğu söylenebilir?

- A) Petrol B) Doğalgaz C) Linyit
D) Taşkömürü E) Jeotermal enerji

4. Türkiye'de taşıma masraflarını azaltmak için çoğu fabrika hammadde kaynakları yakınına kurulur. Örneğin çay işleyen fabrikalar Rize çevresindedir. Aşağıda verilenlerden hangisi bu açıklamaya benzeyen örnek olamaz?

- A) Konya - Makarna fabrikası
B) İzmir - Aliğa Petrol Rafinerisi
C) Çanakkale - Konserve fabrikası
D) Antalya - Yağ fabrikası
E) Gaziantep - Dokuma Fabrikası

5. Doğalgaz son yıllarda kullanımı artan enerji kaynaklarından biridir. Yeryüzündeki dağılışı hemen hemen petrole paralellik gösterir ve rezervi fazla olmasına rağmen kullanımı petrol kadar yaygın değildir. Aşağıdakilerden hangisi doğalgaz tüketiminin yaygın olmamasının nedenlerinden sayılabilir?

- A) Temiz bir yakıt olması
B) Sağladığı ısının sürekli olması
C) Kül ve toz bırakmaması
D) Depolanmasının güç ve pahalı olması
E) Kullanımının kolay olması

6. Enerji üretiminde, yer altı ve yer üstü kaynaklarının varlığı yanı sıra, hammaddeye yakınlık ve hammaddenin bol olması gerekli koşullardandır. Bu açıklamaya göre Türkiye'de en fazla hangi kaynaklardan enerji üretilmesi beklenir?

- A) Petrol - doğalgaz B) Doğalgaz - linyit
C) Taşkömürü - linyit D) Linyit - su gücü
E) Jeotermal enerji - doğal gaz

7. 1970 li yılların başında Dünya'da petrol krizi sanayi alanında gelişmiş ülkelerde ciddi bir enerji dar boğazına yol açmıştır. Böyle bir durumda nükleer enerji en büyük kurtarıcı olarak düşünülmüştür. Ancak günümüzde bu ülkeler nükleer enerji üretiminden kaçınmaktadır. Aşağıdakilerden hangisi bu durumun nedeni olarak gösterilemez?

- A) Nükleer enerji elde edilirken çevreye yayılan gaz ve sıvı atıklar çevre sorunları yaratmaktadır.
B) Meydana gelen nükleer kazalar tüm dünyada radyasyon korkusunu güçlendirmiştir.
C) Nükleer santrallerin kurulması atıkların saklanması pahalıya mal olmaktadır.
D) İnsan sağlığına zarar vermeyen daha güvenli, ucuz ve temiz enerji kaynaklarının kullanımı yaygınlaşmıştır.
E) Ülkelerde yeterli nükleer enerji kaynağı hammaddesi bulunmamaktadır.

8. Kalkerin başkalaşması ile oluşmuştur. Özellikle inşaatlarda yapı malzemesi olarak kullanılır. Türkiye'nin yurt dışına ihraç ettiği madenlerin başında gelir. Ülkemizde Afyon, Bilecik, Marmara Adası ve Bursa yörelerinde çıkarılan maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Demir B) Bakır C) Bor
D) Barit E) Mermer

9. Aşağıda verilen madenler ve çıkarıldığı yer eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Demir → Sivas Malatya B) Doğal gaz → Hamitabad
C) Linyit → Kütahya, Manisa D) Bor → Susurluk, Eskişehir
E) Krom → Sakarya, Konya

10. Yeraltındaki sıcak suların buharından elde edilen enerjiye "jeotermal enerji" denir.

- I. Kırıklı yer yapısı II. Alüvyal alanlar
III. Karstik alanlar IV. Bol yağışlı yerler.

Yukarıda verilenlerden hangileri jeotermal enerji elde edilen yerlerle paralellik gösterir?

- A) I ve II B) III ve IV C) II ve III D) Yalnız I E) Yalnız III

11. Ekonomik değeri olan mineral, element ve ham petrolü arama, işletme ve her türlü cevher zenginleştirme işlemine madencilik denir. Aşağıdakilerden hangisi bir maden yatağının işletilebilmesi için gerekli şartlardan değildir?

- A) Madenin tenor (saflık) oranının yüksek olması
B) Maden rezervinin işletme için yeterli olması
C) Sermaye ve teknik elemanların yeterli olması
D) Maden çıkarılan yerin ulaşım ve taşımacılığa elverişli olması
E) Madencilikle uğraşan nüfusun fazla olması

12. Ülkemizin altını olarak bilinen maden Bor mineralleridir. Dünya rezervinin % 70'e yakını ülkemizde bulunur. Sanayide 250 civarında değişik alanda kullanılır. Bor mineralleri aşağıdaki alanlardan hangisinde kullanılmaz?

- A) Isıya dayanıklı cam üretiminde
B) Temizlik maddeleri üretiminde
C) Sanayi çeliği üretiminde
D) İlaç ve boya sanayisinde
E) Otomotiv ve bazı araçlarda yakıt verimliliği olarak

13. Bir madenin işleme tesisleri, daha çok çıkarıldığı yörede kurulur. Ancak Sivas Divriği ve Balıkesir Edremit'te çıkarılan demir madeni Batı Karadeniz'deki Karabük ve Ereğli'de işlenir.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıdaki durumu en iyi açıklar?

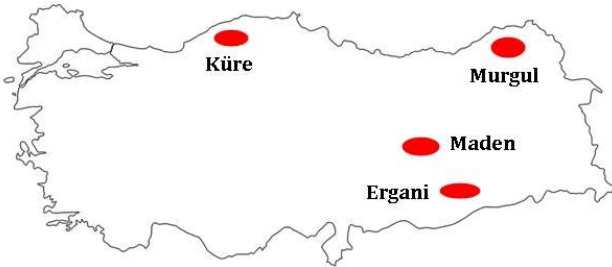
- A) İşletme tesislerinin kurulmasında iklim koşulları gözetenmiştir.
B) Tüketim bölgelerine yakınlık işleme tesislerinin kurulmasında etkilidir.
C) Madenin çıkarıldığı bölgede işlenmesi çok masraflıdır.
D) İşleme tesisinin enerji kaynağına yakın ve deniz ulaşımına elverişli olması etkilidir.
E) İşleme tesisinin kurulmasında sermaye en önemli etkidir.

14. I. Taşkömürü II. Linyit III. Krom IV. Bakır
Yukarıda verilen maden ve enerji kaynaklarından hangilerinin tamamı Türkiye'de bir tek bölgeden elde edilir?

- A) Yalnız I B) II ve III C) Yalnız IV
D) I ve IV E) Yalnız II

15. Türkiye'deki maden varlığı ve madencilik faaliyetleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Maden çeşitliliğimiz fazladır.
B) Dünyadaki bor rezervleri büyük kısmına sahiptir.
C) Bazı madenlerin ekonomiklik derecesi yetersizdir.
D) Mermer, krom, çinko, demir gibi bazı madenler bakımından zengin sayılır.
E) İhracatımız içinde ilk sırayı madencilik alır.

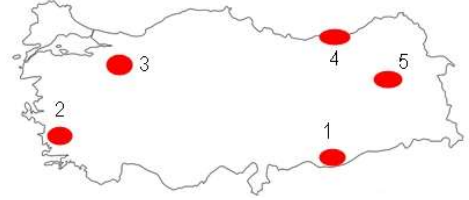

16. Çok iyi iletken olduğundan elektrik, elektromekanik sanayide kullanılır. Çıkarılan cevher Samsun, Ergani ve Murgul tesislerinde işlenir. **Buna göre yukarıdaki haritada çıkarım yatakları da gösterilen maden aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Krom B) Bakır C) Demir D) Boksit E) Bor

17. Ayçiçeği yağı fabrikalarının daha çok Marmara'da şeker fabrikalarının iç bölgelerde, zeytinyağı fabrikalarının daha çok Ege'de toplandığı görülmektedir. **Yukarıda belirtilen sanayi kuruluşlarının ilgili yerlerde kurulmasını etkileyen faktör aşağıdakilerden hangisinde de etkili olmuştur?**

- A) İstanbul'da dokuma fabrikalarının bulunması
B) Karabük'te demir-çelik fabrikalarının bulunması
C) İzmir'de petrol arıtma rafinerisinin bulunması
D) Samsun'da bakır işletmesinin bulunması
E) Bursa'da ipekli dokumacılığın yaygın olması

18. Güneş enerjisinden yararlanma durumu bir yerin güneşli gün sayısına göre değişir. **Buna göre yukarıdaki Türkiye haritasında işaretli noktaların hangisinde güneş enerjisinden yararlanma sırasıyla en fazla ve en azdır?**

- A) 1 ve 5 B) 1 ve 4 C) 2 ve 4 C) 2 ve 5 E) 5 ve 1

I. Aksu-Dalaman-Bolvadin-Çaycuma

II. Bilecik-Bozüyük-Çanakkale-İzmir

III. Mersin-Batman-İzmit-Kırıkkale

19. Yukarıda verilen merkezlerde aşağıdaki sanayi kollarından hangisi en çok gelişmiştir?

I	II	III
A) Kağıt	Seramik	Petrol rafinerisi
B) Çimento	Sigara	Kağıt
C) Konserve	Çimento	Demir-çelik
D) Cam	Gıda	Petrol rafinerisi
E) Kağıt	Dokuma	Otomotiv

- I. Nitelikli işgücünün önem kazanması
II. Dış ticaret hacminin büyümesi
III. Tarımda çalışan nüfus oranının düşmesi
IV. Üretimde standartlara uygunluğun sağlanması
V. Hammadde ihracatının artması

20. Yukarıda verilenlerden hangisi Türkiye'de endüstrileşme ile görülen bir değişme değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Yukarıdaki harita üzerinde işaretlenen ve şekillerle gösterilen şehirlerimizde hangi hammadde işlenmektedir?

- A) Taşkömürü B) Petrol C) Linyit D) Krom E) Cıva

22. Bütün ülkelerde endüstrinin kurulması için;

- I. Sermaye II. Ulaşım III. Hammadde
IV. İşgücü V. Pazar ve Enerji VI. Teknik eleman

Gibi şartlar gereklidir. Türkiye'nin özellikleri göz önüne alındığında ülkemizin yukarıdakilerden hangileri bakımından avantajlı konumda olduğu söylenebilir?

- A) I ve III B) II ve III C) I ve IV
D) III ve IV E) II ve VI

23. Türkiye'de sanayileşmeyle beraber çevre kirliliği de artmıştır. Fakat bazı yörelerde sanayi gelişmediği için çevre kirliliğine daha az rastlanır. Buna göre aşağıda verilen şehirlerin hangisinde çevre kirliliğinin daha az olduğu söylenebilir?

- A) Adapazarı B) Karabük C) Adana
D) İzmit E) Erzincan

24. Aşağıda verilen sanayi tesislerinin hangisinin kurulum yeri belirlenirken hammaddeye yakınlık dikkate alınmamıştır?

- A) Seydişehir Alüminyum tesisleri
B) Mersin Petrol Rafinerisi
C) Ankara Un Sanayi
D) Murgul Bakır İşletmeleri
E) Edirne Ay çiçek yağı tesisleri

25. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin sanayileşmekte olduğuna kanıt oluşturur?

- A) Nüfus yoğunluğunun fazla olması
B) Tarım ürünleri çeşitliliğinin fazla olması
C) İhracatında sanayi ürünlerinin payının artması
D) Turizm gelirlerinin artması
E) Transit taşımacılığın artması

26. Ülkemizde madenler gerek bölgelere gerekse de illere farklı dağılmıştır. Aşağıda şehirler ve bu şehirde çıkarılan madenler eşleştirilmiştir. Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Eskişehir, Seyitgazi → Bor minerali
B) Samsun → Bakır
C) Elazığ, Guleman → Krom
D) Sivas, Divriği → Demir
E) Isparta, Seydişehir → Boksit (Alüminyum)

27. Akarsular üzerine kurulan barajlardan elde edilen enerjiye hidroelektrik denir. Türkiye'nin coğrafi şartları düşünüldüğünde hidroelektrik potansiyeli en fazla bölgemiz neresidir, neden?

- A) Karadeniz – Her mevsim yağışlı olması
B) Marmara - Sanayi tesislerinin varlığı
C) Akdeniz – Kışların yağışlı olması
D) Doğu Anadolu – Yer şekillerin eğimli olması
E) Ege - Akarsuların graben düzlüğünde akması

28. Artan hava kirliliği ile birlikte dünyada alternatif enerji kaynaklarına yönelik başlamıştır.

- I. Güneş enerjisi II. Su gücü (Hidroelektrik)
III. Rüzgâr Gücü IV. Linyit
V. Doğalgaz

Buna göre aşağıda verilen enerji kaynaklarından hangilerinin gelecekte öneminin daha da artacağı söylenebilir?

- A) I ve V B) III ve V C) I, II ve III
D) IV ve V E) III ve IV

29. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin ekonomisine yer şekillerinin neden olduğu sonuçlardan biri değildir?

- A) Dağların kıyıya paralel uzanışı nedeniyle ulaşım maliyeti artmıştır.
B) Doğu Anadolu'da meyve ve sebze tarımı az yapılır.
C) Ege Bölgesi'nde doğal limanların fazladır.
D) Kara ve demir yolları dağların uzanışına paralel olarak genelde doğu-batı yönlüdür.
E) Akdeniz ve Ege kıyılarında turizmin gelişmiş olması

30. Seyitömer, Soma, Tunçbilek, Yatağan ve Afsin-Elbistan'daki termik santrallerinde aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisi kullanılmaktadır?

- A) Petrol B) Linyit C) Taşkömürü
D) Doğalgaz E) Jeotermal

31. Bazı enerji kaynakları ile jeolojik devirler arasında sıkı bir ilişki vardır. Buna göre aşağıdaki enerji kaynaklarından hangileri ile ülkemizin oluştuğu jeolojik devir arasında bir ilişki olduğu söylenebilir?

- A) Güneş - Rüzgar B) Rüzgar - Linyit
C) Su gücü - Güneş D) Linyit - Taş kömürü
E) Linyit - Biyokütle

32. Türkiye'de günümüzde aşağıdaki enerji kaynaklarından hangisine dayalı enerji üretimi yapılmamaktadır?

- A) Linyit B) Nükleer C) Taşkömürü
D) Doğal gaz E) Su gücü

• Petrol ve doğal gaz aramalarında sondaj çamuru olarak kullanılır.

• Doğada sıvı hâlde bulunan tek madendir.

• Bitkisel ve hayvansal atıklar ile çöplerden elde edilen enerjidir

• Ülkemizin güneyinde yüksek potansiyeli bulunan enerji kaynağıdır.

33. Bazı özellikleri belirtilen doğal kaynaklar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Linyit B) Cıva C) Biyogaz
D) Güneş enerjisi E) Barit

I. Bakır – Murgul

II. Krom - Soma

III. Demir – Divriği

IV. Boksit - Keçiborlu

34. Yukarıdaki maden ve madenin çıkarıldığı şehir eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

35. Aşağıdakilerden hangisinde bir sanayi kolu, kurulduğu yer ve kurulma nedeni yanlış eşleştirilmiştir?

Sanayi	Kurulduğu Yer	Kurulma Nedeni
A) Pamuklu dokuma	Adana	Ham madde
B) Bakır işleme	Samsun	Ulaşım
C) Rüzgâr	Çanakkale	Enerji santrali kaynağı
D) Otomotiv	Bursa	Ham madde
E) Zeytinyağı	İzmir	Ham madde

36. Türkiye'de çıkarılan bor minerallerinin dış piyasada alıcı bulmasında;

I. Kullanım alanının yaygın olması

II. Rezerv bakımından zengin olması

III. Kıyıya yakın yerlerden çıkarılması

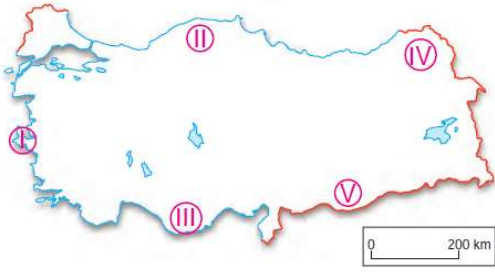
IV. Ağır sanayide hammadde olarak kullanılması

Gibi özelliklerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) III ve IV C) I ve IV D) II ve IV E) I ve III

37. "Ülkemizin önemli yer altı kaynaklarından biridir. Daha çok demirin sertleştirilmesinde, paslanmaz çelik üretiminde, mutfak ürünlerinde kullanılır. Muğla Dalaman, Elazığ Guleman, Bursa Orhaneli, Adana gibi yerlerden çıkarılır. Özellikleri verilen bu maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakır B) Demir C) Krom D) Bor E) Linyit

37. Haritada numaralarla gösterilen yerlerden hangisinin rüzgâr enerjisi potansiyeli daha yüksektir?

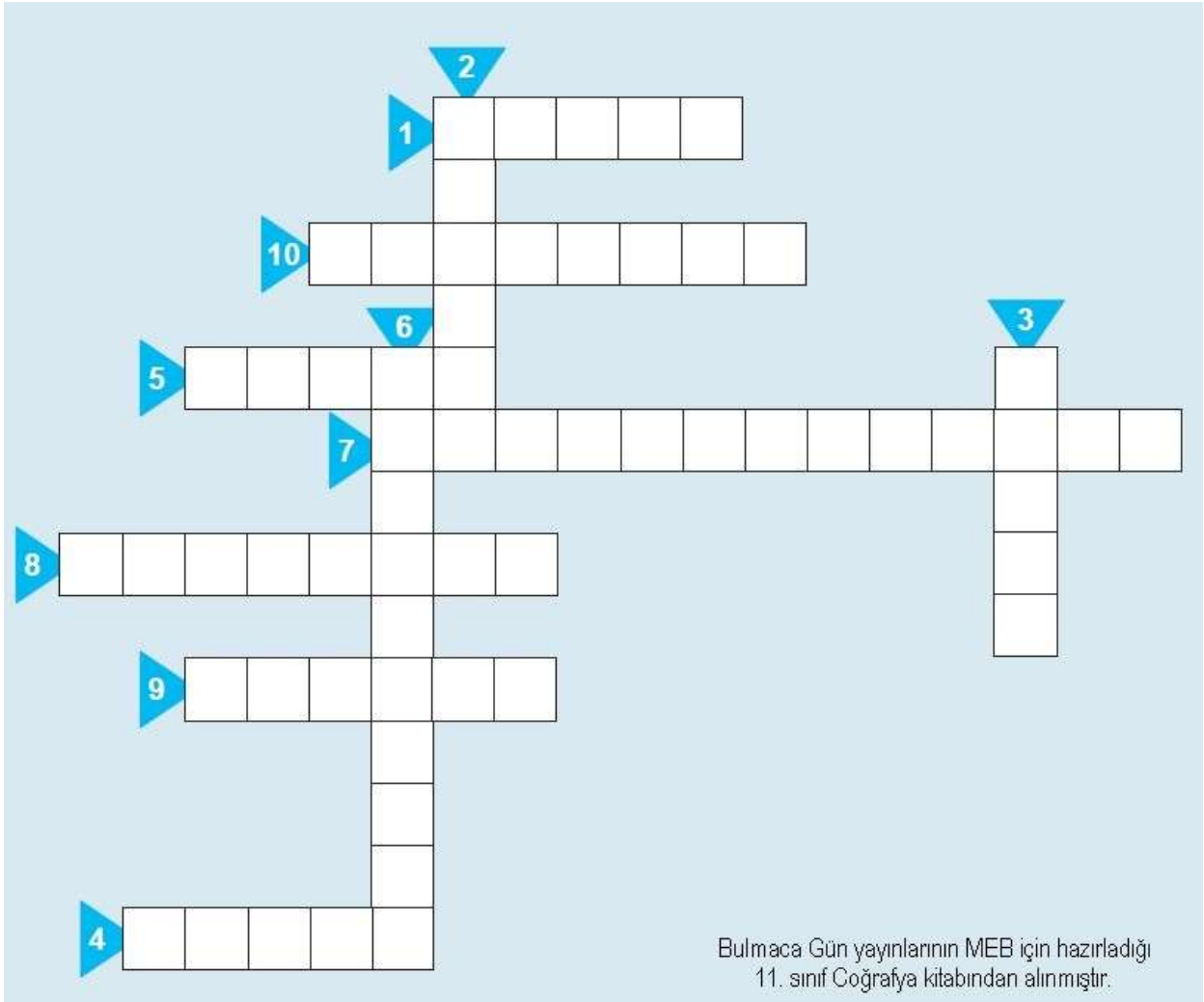
- A) I B) II C) III D) IV E) V

38. Taşkömürünün kalorisi linyite göre daha yüksek olmasına rağmen ülkemizdeki termik santrallerde linyit daha çok kullanılır. **Bu durumun temel sebebi ne olabilir?**

- A) Linyitin daha yaygın olarak çıkartılması
B) Taşkömürünün farklı alanlarda kullanılması
C) Taşkömürünün ihraç edilmesi
D) Linyitin termik santralden başka yerde kullanılamaması
E) Linyitin daha kolay taşınabilmesi

Cevap Anahtarı

- 1A 2D 3C 4B 5D 6D 7E 8E 9E 10D 11E 12C 13D 14A 15E 16B 17A
18B 19A 20E 21B 22D 23E 24B 25C 26B 27D 28C 29E 30B 31D
32B 33A 34B 35D 36A 37C 38A 39A

Bulmaca Gün yayınlarının MEB için hazırladığı
11. sınıf Coğrafya kitabından alınmıştır.

1. Samsun'da ulaşım koşullarından dolayı kurulan sanayi tesisinde işlenen maden.
2. Ham maddeye yakın yerde kurulan petrol rafinerisi.
3. Giresun - Aksu, Kastamonu - Taşköprü, Zonguldak - Çaycuma, Muğla - Dalaman gibi ormanlık yerde kurulan sanayi
4. Tekstil ve besin maddesi üreten fabrikaların İstanbul gibi büyük şehirlerde kurulmasında göz önünde bulundurulmuş koşul.
5. İpekli dokuma sanayisinin bulunduğu ve Güney Marmara'da yer alan şehir.
6. Boksit (Alüminyum) madeninin işlendiği Konya'nın ilçesi
7. Ereğli ve Karabük'te demir çelik fabrikaları kurulurken göz önünde bulundurulmuş koşul.
8. Konya'da şeker fabrikası kurulurken göz önünde bulundurulmuş koşul.
9. İskenderun'da demir çelik fabrikası kurulurken göz önünde bulundurulmuş koşullardan biri.
10. Çatalca ve Kocaeli Yarımadalarında yer alan ülkemizde sanayi ve ticaretin en fazla geliştiği şehir.

Bulmaca Cevapları 1.Bakır 2.Batman 3. Kağıt 4.Pazar 5.Bursa 6.Seydişehir 7.Enerji 8.Hammadde 9.Ulaşım 10.İstanbul